

Een onderwerp dat veel emoties losmaakt

'Hij doet niets, hoor!'

Je loslopende hond niet zomaar op een aangelijnde hond laten aflopen. Het zou de standaard moeten zijn. Maar dat is het helaas niet. Hondengedragstherapeut Daniëlle Hermans legt uit waarom je je hond beter aanlijnt wanneer je een aangelijnde hond tegenkomt.

Beschreven therapie is uitgevoerd door een gecertificeerde kynologisch gedragstherapeut (KGT), lid van de NVGH (Nederlandse Vereniging van Gedragstherapeuten voor Honden). De KGT heeft hiervoor een meerjarige opleiding gevolgd en moet - om lid te zijn van deze beroepsvereniging - jaarlijks bijscholingen volgen. Therapieën en trainingen zijn altijd gebaseerd op een uitgebreide anamnese aan de hand van een vragenlijst en gesprek(-ken) met de eigenaar. Geen situatie is hetzelfde en geen hond is hetzelfde. De hier beschreven therapie kan dus niet zomaar op andere situaties toegepast worden.

Als gedragstherapeut en als eigenaar van een reactieve hond gaat dit onderwerp me na aan het hart. Een onderwerp dat veel emotie losmaakt, zowel bij mensen met een hond die andere honden ingewikkeld vindt als bij degenen die nog nooit een reactieve hond gehad hebben. En ik begrijp het: als jouw hond nooit een vervelende ervaring met andere honden heeft gehad en als hij anderen vrolijk benadert, dan

Gedraagt deze loslopende Labrador zich wel zo sociaal?

heb je serieus geen idee. Je kunt je dan moeilijk voorstellen hoe het is voor die andere eigenaar, want jij kent de angst, de stress, de onzekerheid, de boosheid, het verdriet en de vaak jarenlange problemen met ontspannen wandelen van de ander niet. En dat gun ik elke zorgeloze eigenaar van zo'n happy go lucky hond echt van harte.

Geruststellende woorden helpen niet

Maar wat zorgeloze eigenaren zich niet realiseren, is dat als hun blijde, open hond even 'komt kennismaken' met een reactieve hond, dit niet alleen bij de andere hond enorm heftige emoties oproept, maar ook bij zijn eigenaar. Die wordt trouwens ook niet gerustgesteld met de woorden 'maar hij doet niks hoor'. Ook het 'joh, is niet erg, dan leert hij dat hij niet overal op af moet rennen' helpt niet wanneer de ene hond het deksel op de neus heeft gekregen en een flinke snauw van de andere hond heeft gehad. Sterker nog, het zal het machteloze en verdrietige gevoel alleen maar versterken, omdat de zorgeloze hondeneigenaar duidelijk niet begrijpt wat zijn hond op dat moment veroorzaakt heeft.

Veiligheid en vertrouwen

Want als een eigenaar van een reactieve hond niet in staat is om zijn hond op een veilige afstand van een loslopende hond te houden, dan betekent dit in het gunstigste geval een paar weken van weer wat meer stress tijdens wandelingen. In de meeste gevallen betekent het echter dat de training in het leren ontspannen tijdens een wandeling weer maanden terug is gezet. De meeste eigenaren van een reactieve hond maken namelijk de afspraak met hun hond dat zij ervoor zorgen dat hij veilig blijft van andere honden en andere honden dus ook van hem. Op die manier hoeft de hond zelf geen honds gedrag in te zetten zoals blaffen, grommen en dreigen tegen andere honden. Maar eigenaren kunnen hun hond niet veilig houden als een loslopende hond op hen af komt lopen en niet luistert naar de recall van zijn baas. Het is dan meestal een kwestie van alle zeilen bijzetten om ervoor te zorgen dat de andere hond er ongeschonden van afkomt. En daarbij zullen de belangen van hun eigen hond even naar de achtergrond verdwijnen. Daardoor wordt een deel van het vertrouwen dat en de veiligheid die ze hun eigen hond gegeven hebben, afgebroken. Dat werkt door tijdens wandelingen in de volgende weken of vaak zelfs maanden: meer afstand tot andere honden, wandelroutes waar de kans op het kruisen van andere honden zo klein mogelijk is...

Ogenschijnlijk onschuldig

Bovenstaand scenario hoor ik vrijwel wekelijks van mijn klanten in de gedragstherapie. Helaas gebeurt het bij mijzelf en mijn hond ook nog soms. Niet meer zo vaak, omdat ik – net zoals vele andere eigenaren met een reactieve hond – na acht jaar voldoende ervaring en handigheid heb om zo'n situaties zoveel mogelijk te voorkomen. Maar de impact van ogenschijnlijk onschuldige ontmoetingen is en blijft enorm, voor de hond maar zeker ook voor de eigenaar. Het duurt ontzettend lang voordat de gemiddelde eigenaar met een reactieve hond na intensieve training en oefening zich weer

'Alsjeblieft, lijn je hond aan als je een andere hond aangeliend ziet aankomen'

zeker genoeg voelt om met zijn hond te gaan wandelen. Het kan jaren duren voordat hij ervan overtuigd is dat hij alle tools in handen heeft om iedere situatie samen aan te kunnen. Als het dan toch weer misgaat, omdat iemand zijn hond los op een andere – aangeliende want reactieve – hond laat aflopen en zelf niet in de buurt is, dan kan het gebeuren dat de reactieve hond zich genoodzaakt voelt om gedrag in te zetten dat niemand wenselijk vindt. De loslopende hond bijten bijvoorbeeld, omdat hij zo dichtbij komt. Of zich loswurmen uit een anti-ontsnappingstuig en aanvallen. Of zijn eigenaar onderuit trekken doordat hij rondjes blijft draaien waarbij lijnen en benen verstrikt raken – aan de lijn kan de reactieve hond zich immers niet verweren. Allemaal horrorscenario's voor de eigenaar van de reactieve hond. Met soms slachtoffers op fysiek vlak en vrijwel altijd op mentaal vlak.

Nasleep van een confrontatie

Het stopt ook niet na de confrontatie. Je kunt niet zeggen van 'nou ja, dat is gebeurd en nu maar weer over tot de orde van de dag'. Het laat sporen na, bij de aangeliende én de loslopende hond. Deze laatste zal de ervaring niet vergeten en heeft wellicht ook fysieke schade naast de mentale klap. Misschien is dat niet voor alle honden zo en lopen er honden rond die flexibel en vrij genoeg zijn dat ze na zo'n ervaring geen enkele verandering in gedrag zullen vertonen, maar in de realiteit is dit vaak wel zo. Het moeilijke is dat bij een gebeurte-

nis zoals eerder beschreven, er altijd volop aandacht is voor de hond die losliep en is 'aangevallen'. Zijn eigenaar zal begrip en medeleven krijgen van eventuele omstanders, of misschien zelfs bijval wanneer hij boos – of helaas soms onredelijk – wordt op de eigenaar van de reactieve hond. Als er geen zichtbare schade is, zal ieder zijn weg vervolgen. Maar de nasleep van het voorval kan nog lang duren. De eigenaar van de reactieve hond zal tijdelijk het vertrouwen kwijt zijn in zijn eigen vaardigheden om zijn hond veilig te houden. Afhankelijk van wat er gebeurd is, kan ook het vertrouwen weg zijn in een tuig dat altijd super dienst heeft gedaan in moeilijke situaties. Dan moet de eigenaar weer zekerheid inbouwen met andere hulpmiddelen. Niet zelden wordt er opnieuw medicatie opgestart die niet meer nodig was.

Zorgeloos wandelen: een utopie

En dan te bedenken dat dit allemaal niet nodig was geweest als die ene hond niet had losgelopen terwijl zijn eigenaar geen controle over hem had. Gewoon, omdat hij 'toch ook lekker los moet kunnen lopen'... Ik

Ook al heeft je hond geen kwaad in de zin; een recht op je af stormende hond kan heel bedreigend zijn.

weet vrij zeker dat deze eigenaar vooral denkt dat zijn hond nu een vervelende ervaring heeft opgedaan – en dat is ook zo en dat vind ik oprecht heel naar voor die hond – maar dat de impact voor de andere hond minstens zo groot (of zelfs groter) is, dat is waarschijnlijk het laatste waaraan hij denkt. De impact voor de eigenaar van de reactieve hond is iets waar we met zijn allen nog

'De impact van ogenschijnlijk onschuldige ontmoetingen is en blijft enorm, voor de hond maar zeker ook voor de eigenaar'

te weinig bij stilstaan. In mijn praktijk zie ik vaak mensen die er volledig doorheen zitten, omdat ze steeds maar weer van deze ervaringen opdoen. Daardoor schieten ze in paniek als de afstand tot een andere hond niet snel groot genoeg kan worden gemaakt, lopen ze continu in 'scanstand' over straat of in het bos en zijn wandelingen in plaats van een ontspannen bezigheid een stresserende taak geworden die dagelijks moet worden volbracht. Ik weet hoe dit voelt, want zo ergaaf ik het ook soms, wanneer ik en mijn reactieve hond iets dergelijks beleven. Ook al ben ik een hondenprofessional gespecialiseerd in reactiviteit en weet ik precies wat ik wel en niet moet doen, toch blijf ik ook maar een mens en kan ik mijn gevoel en reflexen niet zomaar uitzetten. Het zorgt ervoor dat ik het gevoel van mijn klanten maar al te goed ken: wij gunnen het onze honden om ontspannen te wandelen, om zorgeloos los te lopen en om overal mee naar toe te kunnen. Tegelijkertijd weet ik dat zorgeloos wandelen in de huidige maatschappij nooit haalbaar zal zijn – tenzij ik een privébos koop.

'Het zou de standaard moeten zijn'

Het moge duidelijk zijn: dit verhaal is deels mijn persoonlijke ervaring van jarenlang samenleven met een hond die reactief is vanuit angst en onzekerheid. Daarnaast begeleid ik al vele jaren mensen en hun honden met dezelfde problematiek. Vaak komen we heel ver en kunnen baas en hond weer leren genieten van hun wandelingen samen. Maar als de omgeving niet meewerkt en er zich regelmatig situaties voordoen waardoor eigenaren van een reactieve hond niet in staat zijn om hun hond veilig te houden, dan is al het werk mogelijks in een keer tenietgedaan. En dat is zo ontzettend onnodig. Daarom deze hartenkreet, van mij als eigenaar van een reactieve hond en als trainer en gedragstherapeut: alsjeblieft, lijn je hond aan als je een andere hond aangelijnd ziet aankomen. En luistert je hond niet als hij losloopt, laat hem dan niet los, maar steek eerst tijd en oefening in het aanleren van een goede, betrouwbare recall. Dit voorkomt zowel voor jouw hond als voor de honden die je tegenkomt zoveel ellende. Het zou wat mij betreft echt de standaard moeten zijn. En ja, ik ben er helemaal voor dat honden moeten kunnen loslopen, maar alleen

Deze ontmoeting kon weleens heel onaangenaam zijn, waren beide honden niet onder de controle van de lijn. Zie jij waarom?

als ze ook geleerd hebben om terug te komen op cue. Dit is voor hun eigen veiligheid en die van de omgeving simpelweg een voorwaarde om die vrijheid te kunnen krijgen.

Redenen tot aanlijnen

Tot slot wil ik benadrukken dat de blijde hond die alles en iedereen leuk vindt, wel degelijk 'iets' doet als hij ongevraagd naar een aangelijnde hond toeloopt. Hij komt namelijk in de persoonlijke ruimte van de andere hond die daar op geen

'Leer je hond eerst een betrouwbare recall voordat je hem laat loslopen'

enkele manier aan kan ontkomen, want hij is aangelijnd en kan (en zal) de toenadering als zeer bedreigend ervaren. Met alle gevolgen van dien. De redenen waarom een hond aangelijnd is, zijn divers en het is sowieso niet aan andere hondeneigenaren om daarover te oordelen. De meest voorkomende reden is dat de aangelijnde hond angstig of onzeker is naar andere honden toe, of naar de omgeving in het algemeen. Daarnaast kan het zijn dat de hond ziek of oud is. Het laatste waar een hond met pijn op zit te wachten, is contact met soortgenoten. Ten slotte zijn er honden die gewoon niet overweg kunnen met andere honden, omdat ze dat niet leuk vinden. Daarom vertonen ze gevaarlijk gedrag.

Hartenwens

Ongeacht de reden voor het aanlijnen: stel jezelf eens de vraag waarom je jouw hond zou blootstellen aan de onzekerheid van wat een andere hond kan of wil doen. Zou je een kind van vier onbeschermd en alleen naar een onbekende laten lopen? Waarschijnlijk niet. Dus laten we alsjeblieft met zijn allen de gewoonte aannemen om zodra we een onbekende aangelijnde hond tegenkomen, onze eigen hond ook aan te lijnen. Dan is het passeren een korte, niet betekenisvolle gebeurtenis en kan iedereen zijn weg ongeschonden vervolgen. Oordeel niet als de ander zijn hond intensief moet begeleiden om het passeren daadwerkelijk rustig te laten verlopen. Groet vriendelijk en prijs jezelf gelukkig met je ontspannen, blijde hond. Geloof me, dat is onbetaalbaar en de wens van iedere hondeneigenaar. ■

OVER DE NVGH

De Nederlandse Vereniging van Gedragstherapeuten voor Honden (NVGH) is sinds 1997 de beroepsvereniging die belangen behartigt van haar (op hbo-niveau) afgestudeerde leden. Kijk voor meer informatie op www.nvgh.nl

